

UNPROFOR
Strana 1 od 5

rutinski / prioritetno / hitno / vrlo hitno /
bez oznake poverljivosti / interno / poverljivo / isključivo kripto

Broj faksa:	Datum: 2 juli 1995
Za: Phillip CORWIN DSRSG/CAC BHC, Sarajevo	Od: David HARLAND Služba civilnih poslova, Sektor Sarajevo
Fax broj:	Telefon: 460-556 (VSAT 5605) Fax: 472-609 (VSAT 5656)
Na znanje:	Sastavio: David HARLAND ScvAO
<p>Kopije na znanje: <u>UNPF /Zaštitne snage Ujedinjenih nacija/ Štab Zagreb: OSRSG /Kancelarija Specijalnog izaslanika Generalnog Sekretara/; HCA /Šef civilnih poslova/ (cc BH DESK), DI, COS /Načelnik Štaba/, HAAU, UNHCR /Visoki komesarijat Ujedinjenih nacija za izbeglice/</u> <u>Gornji Vakuf: Jay CARTER, SCvAO /verovatno: Sekretar Službe civilnih poslova/, Sektor Jugozapad</u> <u>TUZLA: Ken BISER, SCvAO, Sektor Severoistok</u> <u>ČORALIĆI: Ivan BETTYAR, CvAO, Čoralici, Komanda Bihačkog područja;</u> <u>UNPROFOR /Zaštitne snage Ujedinjenih Nacija/ Štab u Sarajevu: Komandant UNPROFOR-a, COS /Načelnik Štaba/, G1-5, PINFO, Specijalni Koordinator za Sarajevo, UNHCR, ICRC /Međunarodni Komitet Crvenog krsta/;</u> Unutrašnja podela: Komandant Sektora, Zamenici komandanta, COS, DCOS, G1-G5, UNHC.</p>	
Tema: Sektor Sarajevo: nedeljni izveštaj o situaciji	

Rezime

Bosanska ofanziva oko Sarajeva se nastavlja iako bez ikakvog vidljivog uspeha. Ono što je osvojeno od strane Bosanaca izgleda da ponovo osvajaju Srbi. Srbi su nastavili sa manje-više bezobzirnim granatiranjem grada; snajperisti aktivno deluju; broj civilnih žrtava je veliki.

Srbi su gađali snage UNPROFOR-a u okolini Sarajeva. UNPROFOR je odgovorio vatrom iz minobacača 120 mm po prvi put.

Srbi su granatirali UNPROFOR-ovu bazu u Žepi i najavili da će nastaviti sve dok UNPROFOR ne napusti džep.

Odnosi između UNPROFOR-a i bosanske Vlade se pogoršavaju; sloboda kretanja je ograničena.

Po prvi put, UNHCR je doveo konvoj humanitarne pomoći u grad preko planine Igman. Srbi nisu konsultovani i konvoj se kretao zaštićen mrakom.

Bosanska ofanziva oko Sarajeva slabo napreduje, bez ikakvih vidljivih rezultata

Dve nedelje pošto je započeta, bosanska ofanziva u okolini Sarajeva izgleda da je dala slabe rezultate.

Početkom nedelje, srpske snage su izvršile protivnapad na Čemerskoj visoravni severno od grada i na istočnoj padini planine Igman ka jugu grada. U oba područja, Srbi su uspeli da potisnu Bosance sa bitnih saobraćajnica. U sredu (28. juna) Bosanci su pokušali novi napad izvan grada. Glavni pravac napada je došao sa zapadne strane grada i bio je skoncentrisan na Nedžariće – teritoriju koja je pod kontrolom Srba. Okolne teritorije Stup i Rajlovac su takode bile izložene napadu. Operacija izgleda ipak nije uspjela a Srbi su čak uspeli da potisnu Bosance nazad ka Stupu.

Bosanski mediji – koji su već izveštavali hvalisavo o “novooslobođenim teritorijama” sada izveštavaju o herojskoj odbrani grada od strane Armije.

Obe strane izgleda da vide u započinjanju bitke u okolini Sarajeva kritičan momenat rata. Srpski zvaničnici su izjavili Civilnim poslovima tokom nedelje da veruju da će otpočinjanje ove bitke odlučiti o rezultatu rata. Oni su prilično uvereni da će oni sprečiti širenje bosanske ofanzive i čak su izjavili da će pokrenuti jak protivnapad usmeren na sam grad.

Očekuju se dalje borbe.

Granatiranje grada; aktivna dejstva snajperista; ljudske žrtve

Srbi su odgovorili na bosansku ofanzivu tako što su ponovo pokrenuli bezobzirno granatiranje centralnog gradskog područja i povećali snajperske aktivnosti.

Ministarstvo zdravlja je obavestilo da je oko 40 bosanskih civila ubijeno tokom nedelje a preko 100 je ranjeno. Ove cifre još uvek nisu potvrđene od strane UNMO, s obzirom na to da bosanske vlasti više ne dozvoljavaju UNMO slobodan prilaz bolnicama.

U četvrtak (29. jun) improvizovane granate su ispaljene na Alipašino polje. Jedna je pogodila zgradu Radio Televizije u kojoj je smeštena većina stranih novinara, i ubila jednu a ranila 30 osoba, uključujući nekoliko stranih dopisnika. Istog dana, četvoro ljudi je poginulo kada je sličan projektil pogodio obližnju stambenu zgradu, čime su uništeni stanovi na tri sprata. UNPROFOR je osudio upotrebu onoga što oni nazivaju “jako neprecizno, bezobzirno, visoko razarajuće oružje terora.”

Snajperska aktivnost je proširena i na ona područja koja su se ranije smatrala bezbednim. U nedelju (25. jun), šesnaestogodišnji mladić je ubijen dok je vozio bicikl u Titovoj ulici, u blizini Štaba UNPROFOR-a. Kasnije tokom nedelje, snajperska delovanja su se proširila na Stari grad na istoku, i na zapad. Kao što je slučaj sa granatiranjem, veliki broj žrtava je bio pogođen dok su išli po vodu.

Srpska artiljerija gađala UNPROFOR, naročito na Igmanu; UNPROFOR odgovorio

Srpski napadi na UNPROFOR su učestali u poslednjih nedelju dana.

Otpriblike oko 10 sati u četvrtak uveče (29. juna) srpska artiljerija je ispalila tri granate na zgradu sarajevske pošte, štab Sarajevskog sektora UNPROFOR-a. UNPROFOR je ovo procenio kao direktan napad. Srpski napadi na UNPROFOR su se povećali i u drugim područjima grada. Srpski minobacač je uništio jedno vozilo UNPROFOR-a u severnom delu grada u ponedeljak (26. juna), a bilo je i brojnih drugih incidenata.

Najozbiljniji napadi su se desili na putu za Igman. Bilo je preko 30 izdvojenih napada na vozila UNPROFOR-a i UNHCR-a koja su koristila put tokom nedelje. Međunarodna vozila su bila pogođena pet puta. U većini napada su upotrebljeni topovi od 30 mm. Takođe su upotrebljeni 12,7 mm puškomitraljez, topovi velikog kalibra i minobacači.

Četiri puta tokom nedelje (dva puta u ponedeljak 25. juna, jednom u utorak 26. juna i jednom u nedelju 2. jula) UNPROFOR je uzvratio vatrom iz 120 mm minobacača koje je postavio na planini Igman. U prva tri slučaja, UNPROFOR je upotrebio samo dimne rakete kao upozorenje. To je na kratko vreme prouzrokovalo prestanak vatre. U četvrtom incidentu, nakon dimnih upotrebljene su dve borbene rakete. Poslednji incident se desio u 8:30 jutros kada je francuski konvoj bio izložen vatri iz 30 mm topova. Nakon incidenta, Sektor Sarajevo je prešao u narandžastu fazu borbene gotovosti /povišen stepen borbene gotovosti/.

Lociranje bosanskog naoružanja – problem

Otkako je bosanska ofanziva počela pre dve nedelje, broj bosanskog teškog naoružanja koje se upotrebljava u blizini objekata UNPROFOR-a je znatno povećan.

Neki ljudi iz UNPROFOR-a to vide kao nameru Bosanaca da izazovu protivartiljerijski napad na UNPROFOR – koji bi time bio uvučen u sukob sa Srbima. Drugi pak primećuju da je došlo do povećanja u broju naoružanja u upotrebi i da koncentracija teškog naoružanja nije veća u okolini objekata UNPROFOR-a nego drugde.

U svakom slučaju, došlo je do povećanja broja srpskih granata koje pogađaju UNPROFOR-ove objekte. Sektor ne misli da je u pitanju protivnapad već direktan napad Srba.

Ultimatum u Žepi

Srbi su granatirali objekte UNPROFOR-a u enklavi Žepa.

U četvrtak (27. juna) većina osmatračkih stanica UNPROFOR-a oko Žepe su bila je gađana od strane srpskih minobacača, kao i četna baza u sredini džepa. U petak (30. juna) granatiranje je ponovo nastavljeno i tom prilikom je četna baza pretrpela tri direktna udara. Ukrajinski transporter je uništen i druga šteta je naneta objektu ali nije bilo žrtava među osobljem UNPROFOR-a.

Komandant Ukrajinske čete je informisan od strane lokalnog srpskog komandanta da će napadi biti nastavljani sve dok se UNPROFOR ne bude uklonio iz džepa. Nasilje nad UNPROFOR-om može biti uvod u opšti napad na eklavu.

Odnosi UNPROFOR-a i bosanske Vlade se pogoršavaju

Odnosi UNPROFOR-a i bosanske Vlade se izgleda pogoršavaju.

Bosanci tvrde da UNPROFOR ništa ne čini da pomogne Bosni niti da ispuni svoj zadatak; da UNPROFOR pokušava da Rezervne snage učini neefikasnim; i da UNPROFOR ništa ne čini da povрати veliku količinu (uglavnom francuske) vojne opreme koju Srbi još uvek drže i koju koriste za napad na Bosance.

Situacija se izgleda pogoršava imajući u vidu broj izjava viših bosanskih političara. U ponedjeljak (26. juna) je premijer SILAJDŽIĆ izjavio da "su Ujedinjene nacije saučesnik u genocidu protiv Bosne i njenih državljana zato što ne štite Bosnu". U utorak (27. juna) je ministar spoljnih poslova ŠACIRBEGOVIĆ izjavio da "prisistvo UNPROFOR-a više nije u interesu bosanskih građana i Vlade, već je samo u interesu određenih zapadnih sila... Mi imamo izbor, a to je da jasno kažemo međunarodnoj zajednici da se više ne slažemo sa prisustvom UNPROFOR-a u našoj zemlji". U svom pismu Savetu bezbednosti napisanom u sredu (28. juna) on je nagovestio da se saglasnost može povući ukoliko UNPROFOR i Rezervne snage ne postanu odlučniji u sprovođenju UN mandata. U četvrtak (29. juna) ministar MURATOVIĆ je izjavio da bosanska Vlada ne želi više da ima posla sa SRSG /Specijalni izaslanik Generalnog sekretara/ AKAŠIJEM "koji je mrtav za nas". A u petak (30. juna) gradonačelnik Sarajeva je nagovestio osvetu protiv UNPROFOR-a ako ne učini ništa da pomogne gradu.

Sloboda kretanja za UNPROFOR je ograničena, ne u samom gradu, koliko na pravcima sektora Jugozapad koji vode ka putu za Igman. To za posledicu ima kašnjenje konvoja za Igman za dan, a nekad i više. U samom gradu, UNPROFOR više nema pristupa bolnicama i drugim objektima specijalnog značaja.

Problem snabdevanja UNPROFOR-a

UNPROFOR i dalje ima velikih teškoća u snabdevanju 4 500 UN vojnika u Sektoru Sarajevo.

Srbi još uvek blokiraju sve prolaze kroz grad preko njihove teritorije. Sve što od zaliha za UNPROFOR uđe, mora biti doveženo preko Igmana u transporterima, što predstavlja dug, spor i neefikasan proces koji povećava zakašnjenja koja su i inače prouzrokovana ponašanjem Bosanaca u srednjoj Bosni.

Sektor raspolaže zalihama goriva za 6 dana i zalihama hrane za 7 dana.

UNHCR po prvi put vodi konvoj preko planine Igman – bez obaveštavanja Srba

U ranim jutarnjim satima (2. jula) UNHCR je doveo konvoj humanitarne pomoći preko Igmana i aerodroma u grad. Stigli su bezbedno nešto posle 3:30 ujutru, bez da su imali ikakvih znatnijih problema tokom puta.

To je bilo prvi put otkako je počeo rat da je konvoj dovežen na područje Sarajeva bez izričitog odobrenja Srba. Sedam kamiona – koje su vozili vojni šoferi, dovezli su 62 tone hrane u grad, što je dovoljno da se grad snabde hlebom za jedan dan.

Neuobičajeni put preko Igmana učinjen je nakon što su Srbi ponovo odbili da dozvole UNHCR-u da preveze bilo kakvu pomoć kroz teritoriju pod kontrolom Srba. UNHCR-ov nedeljni plan je odbijen od strane Srba koji su zahtevali da dobiju 50% svega što se dovozi na područje Sarajeva (UNHCR insistira na distribuciji vezanoj za potrebe, normalno raspodeljujući 77% svoje pomoći na 300 000 ljudi koji se nalaze na bosanskoj strani i 23% na 100 000 ljudi koji žive na srpskoj strani).

Očekuju se dalji prelasci konvoja preko Igmana.

Humanitarna situacija loša

Uprkos dolasku sinošnjeg konvoja, humanitarna situacija u gradu je i dalje jako loša.

Skladišta UNHCR-a su prazna, osim male količine pšeničnog brašna. Ciklus raspodele hrane koji je trebalo da započne 21. juna, je obustavljen. 270 tona brašna koje je doveženo u grad prošle nedelje dato je sarajevskim pekarama koje bi trebalo da su u mogućnosti da nastave proizvodnju hleba za narednih 5 do 6 dana. Današnji konvoj će to malo produžiti. Pekare snabdevaju hlebom po prioritetu kolektivne centre, bolnice, javne kuhinje i socijalne ustanove (kao što su sirotišta). Ipak, primaoci trenutno hleb dobijaju tek svaki drugi dan umesto svaki dan.

UNHCR procenjuje da mnogi stanovnici Sarajeva još uvek imaju dovoljno zaliha hrane za oko mesec dana. Pojedinu robu je još uvek moguće naći u prodavnicama ali cene su sad mnogo visoke za većinu potrošača.

Ne očekuje se da će sarajevski avio prevoz, zatvoren već 85 dana, ponovo početi da funkcioniše.

Komunalije

Srpska vojska nastavlja da insistira na tome da neće biti popravki komunalnog sistema dok se ne zaustave borbe u okolini grada.

Struja: Trenutno nema snabdevanja strujom iz redovnih izvora u Sarajevo. Trenutni nivo snabdevanja je stoga 7-10 MW /megavati/ na strani koja je pod kontrolom Bosanaca. Veruje se da je situacija na srpskoj strani malo bolja.

Voda: 4 izvora vode su trenutno u funkciji na bosanskoj strani sa otprilike ukupnom proizvodnjom od 250 l/s /litara u sekundi/ (oko 15% "normalnog" snabdevanja u ratnim prilikama).

Gas: Trenutno nema snabdevanja gasom ni na jednoj strani Sarajeva.

/potpisano: David/